

Het 'statuut' van de kunstenaar, problemen en oplossingen

Het verhaal

Artists United is een professionele belangenvereniging voor iedereen die werkt of tewerkstelt in theater, dans, beeldende kunst, televisie, film, literatuur en muziek.

Vandaag willen we u een duidelijk beeld geven hoe artiesten behandeld worden in de werkloosheid, wat nu eigenlijk het zogenaamde 'artiestenstatuut' is en dat artiesten ook hun bijdrage leveren aan de maatschappij.

Het is een feit dat er in onze creatieve sector weinig 'absoluten' zijn en men nooit altijd op dezelfde wijze werkt. Wij pleiten voor een beter 'statuut' voor iedereen in de sector. Waarbij o.a. de cumulregeling zou moeten hervormd worden, mét evenwicht naar de realiteit.

Artiestenstatuut

Het 'artiestenstatuut', zoals dat door velen wordt omschreven, is geen echt statuut zoals dat bijvoorbeeld van een havenarbeider. Het is gewoon geen statuut maar een uitzonderingsregel in de werkloosheid. Om het nog moeilijker te maken is een artiest een bediende en een arbeider tegelijk. De artiest is op papier een bediende maar wordt uitbetaald als arbeider.

Algemeen

Elke werknemer moet in België een aantal dagen gewerkt hebben om recht te hebben op een uitkering en dat is voor artiesten niet anders. Men moet eerst een bijdrage leveren om te genieten van het sociaal opvangnet. Het aantal dagen is afhankelijk van de leeftijd.

Cachetregeling

Omdat artiesten onregelmatig werken met korte opdrachten is er een regeling dat ze hun loon mogen omzetten in dagen. Dit noemen we de cachetregeling. Het cachetloon is € 58,92. Het geeft hen de kans om op basis van hun loon en dus wat ze hebben bijgedragen aan het sociaal systeem het aantal dagen te bewijzen om hun recht op uitkering te bewijzen. Een artiest jonger dan 36 jaar moet dus op 21 maanden tijd € 18.021,12 bruto verdienen om het recht op een uitkering te bewijzen.

Jonger dan 36 jaar	21 maanden	312 dagen	x € 58.92 = € 18.383,04 bruto
Van 36 tot 49 jaar	33 maanden	468 dagen	x € 58.92 = € 27.574,56 bruto
Vanaf 49 jaar	42 maanden	624 dagen	x € 58.92 = € 36.766,08 bruto

Neutralisatiereg

Wat is nu dat 'artiestenstatuut'? Artikel 116 (KB 25/11/1991) bepaalt dat artiesten die recht hebben op een uitkering zoals we net hebben aangetoond, en sinds 2014 ook technische beroepen in de sector, gebruik kunnen maken van een neutralisatiereg. Een uitkering is beperkt in tijd. Na het eerste jaar werkloosheid, is er een substantiële daling van de uitkering. De neutralisatiereg neutraliseert deze daling voor artiesten die aantonen dat ze voldoende inkomsten halen uit hun artistieke activiteiten. Ook hier mag een artiest gebruik maken van het cachetloon om zijn loon om te

zetten in dagen. Om deze regel te behalen met men 156 dagen, waarvan 104 artistiek of technisch, op 18 maanden bewijzen. Je moet dus aantonen aan de overheid dat dit jouw hoofdberoep is.

Sinds 2014 is deze regel ook toegankelijk voor technische beroepen in de artistieke sector. Iemand die een technisch beroep uitoefent, moet effectief 156 dagen gewerkt hebben waarvan 104 een technische activiteit in de artistieke sector moeten zijn. Hij kan dus geen beroep doen op het cachetloon in tegenstelling tot een kunstenaar die dat wel kan.

Iedereen – evengoed een artiest - moet dus voldoende sociale bijdragen jaarlijks afstaan om in dit systeem te blijven net zoals bij arbeiders of bedienden.

In 2014 heeft de regering enkele wijzigingen doorgevoerd die een enorme impact hebben gehad op de werkloosheid van artiesten maar om dit te kunnen begrijpen moeten we eerst uitleggen wat een ‘taakloon’ is.

Taakloon

De definitie van een taakloon is een loon dat niet afhankelijk is van het aantal gepresteerde uren. Je wordt dus betaald om een bepaalde taak uit te voeren. Een houthakker wordt bijvoorbeeld betaald om een aantal bomen om te kappen, ongeacht hoelang hij er over doet. Ook vele artistieke activiteiten worden betaald per taak. Een script schrijven, een toneelstuk of een concert, filmopnames of een schilderij maken. De artiest krijgt een vaste prijs voor het uitvoeren van een bepaalde taak ongeacht hoe lang het duurt.

Cumulregel

De cumulregel bepaalt nu dat elke artiest die betaald wordt met een taakloon, anders behandeld wordt in de werkloosheid dan elke andere werknemer, zelfs als andere werknemers met een taakloon. Hun taakloon wordt maandelijks gebruikt om te berekenen hoeveel dagen uitkering ze verliezen in het komende kwartaal.

Brutomaandloon – (aantal gewerkte dagen x 86.64) : 86.64 = aantal dagen geen uitkering

Probleem

Dit wordt berekend per maand maar pas op het einde van elk kwartaal toegepast. Dat is ingewikkeld. Deze tijdlijn maakt het duidelijker. Elke werknemer in dit voorbeeld verdient hetzelfde loon:

	Kwartaal 1			Kwartaal 2		
	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni
Artiest	Taakloon	Taakloon	Taakloon	Taakloon	-60 dagen	Geen uitkering
Cameraman	Loon	Loon	Loon	Loon	Uitkering	Uitkering
Bediende	Loon	Loon	Loon	Loon	Uitkering	Uitkering
Houthakker	Taakloon	Taakloon	Taakloon	Taakloon	Uitkering	Uitkering

Er is dus duidelijk een discriminatie in de werkloosheid op basis van het beroep dat je uitoefent.

Daarnaast wordt ook het recht op een uitkering ontnomen van een artiest die wel zijn toelaatbaarheid heeft bewezen op het moment deze zonder werk valt.

WAAR STRIJD ARTISTS UNITED VOOR?

Aanpassing van de cumulregel:

Bedrag 88,38, wat het referteloon aan 150% is, is niet conform de lonen in de sector waardoor de artiest in dit systeem te veel dagen moet inleveren. Ons voorstel is om of het referteloon op te trekken naar 118,76, wat het gemiddelde bruto maandloon is gedeeld door 26 uitkeringsgerechtigde dagen in een maand omdat dit veel beter aansluit bij de lonen in de sector of dat RVA het per maand bekijkt met een maandloon van bv 3087.88 euro, wat een gemiddelde bruto maandloon is van de CAO muziek.

De berekening en toepassing van de cumulregel niet per kwartaal maar in de maand zelf.

Papierwinkel verminderen

Momenteel moet een artiest maar liefst 5 keer melden aan de overheid wanneer hij welke werk waar doet en hoeveel hij verdient. Dit moet eenvoudiger kunnen.

(Contract – Stempelkaart – C4 – C3 Artiest – Belastingaangifte)

Regionale verschillen bij RVA/VDAB

De regels variëren vaak bij de verschillende regionale RVA kantoren. In Geel kan men altijd zonder taakloon werken en in Antwerpen niet. In Hasselt tellen alle contracten mee en in Gent zijn repetities geen geldige contracten. De verschillen zijn te groot.

Duidelijke omkadering statuut

Wat is een artiest? Een arbeider of een bediende?

Verlenging neutralisatieregel kan strenger

Drie contracten per jaar is te weinig om je neutralisatieregel te verlengen met een jaar. De bijdrage mag hoger zijn.

Duidelijk standpunt over de auteursrechten en loon

Inkomsten uit auteursrechten (Artikel 130, inkomsten niet gelijk aan loon)

ArtistsUnited wil een evenwichtig systeem waarbij de bijdragen aan de sociale zekerheid van werknemers in de artistieke sector voldoende zijn om het systeem blijvend te laten functioneren

ArtistsUnited wil een evenwichtig systeem waarbij de sociale bijdrage van werknemers in de artistieke sector voldoende zijn om zichzelf te onderhouden.

Contact:

ArtistsUnited

Coördinator: Servaas Le Compte, servaas@artistsunited.be, 0495 508 408

Adviseurs: Antonio Cornelis, antonio@artistsunited.be - Erik Jacobs, erik@artistsunited.be